

Inicijativa #MedijskaPismenostZaSve

Koordinator: Dino Cviko, novinar

Definisanje problema

Učenici u osnovnim i srednjim školama Kantona Sarajevo nisu sistematski učeni kako da razlikuju istinite informacije od dezinformacija. To ih čini ranjivima na lažne vijesti, govor mržnje, teorije zavjere i online manipulacije. Posljedice se ogledaju u pogrešnim vjerovanjima o zdravlju, nasilju među vršnjacima i padu povjerenja u medije i institucije.

Cilj kampanje

Naš cilj je da Ministarstvo za obrazovanje Kantona Sarajevo uključi **medijsku pismenost** u nastavne planove i programe – ne kao poseban predmet, nego kroz više postojećih predmeta (informatika, bosanski jezik, građansko obrazovanje).

- **Kratkoročni ciljevi:**
 - Bar jedna škola u KS organizovala radionicu o medijskoj pismenosti za učenike.
 - Jedna lekcija o provjeri vijesti ubačena u nastavu informatike ili bosanskog jezika u narednom polugodištu.
 - Ministarstvo obrazovanja održalo sastanak sa mladima na kojem će se razgovarati o medijskoj pismenosti.
 - Najmanje 3 lokalna medija objavila priču o inicijativi #MedijskaPismenostZaSve.
 - Formirana radna grupa pri Ministarstvu i započeo pilot-projekte u tri škole.
- **Dugoročno:** uspostaviti obavezne module medijske pismenosti u osnovnim i srednjim školama.

Ciljni akteri

- **Donosioci odluka:** Ministarstvo za obrazovanje KS, Pedagoški zavod KS, Skupština KS.
- **Saveznici:** univerziteti, roditeljska vijeća, nastavnici, nevladine organizacije, UNICEF, UNESCO, influenceri i lokalni mediji.
- **Krajnja publika:** učenici, roditelji i nastavnici.

Plan za medije

- Kontaktirati **TV kuće** (N1, BHT, TVSA) i **online portale** (Klix, Radiosarajevo...) radi šireg dometa.
- **Lokalni mediji i školski časopisi** za direktan utjecaj na školsku zajednicu.

- Zašto baš oni? Jer kombinuju širok doseg i lokalnu relevantnost.

Saopštenje za javnost (skica)

Mladi traže uvođenje medijske pismenosti u škole Kantona Sarajevo

Grupa mladih iz Sarajeva pokrenula je inicijativu #MedijskaPismenostZaSve s ciljem da se medijska pismenost uvrsti u nastavne planove i programe osnovnih i srednjih škola. Mladi poručuju da je škola najbolje mjesto da nauče kako razlikovati činjenice od laži, prepoznati manipulacije i zaštititi se od dezinformacija.

Prema istraživanju UNICEF-a i UNESCO-a, mladi u Bosni i Hercegovini među najranjivijim su grupama na dezinformacije u online prostoru. Više od 60% njih svakodnevno se informiše putem društvenih mreža, dok samo mali broj zna provjeriti vjerodostojnost izvora. Posljedice se ogledaju u širenju lažnih vijesti, govora mržnje i teorija zavjere.

„Naša generacija odrasta online. Trebamo alate da prepoznamo istinu – a to učimo kroz medijsku pismenost“, poručuju mladi okupljeni u inicijativu.

Kroz kampanju planiraju razgovore s institucijama, javne akcije i saradnju s medijima kako bi se što prije započelo s pilot-programima u nekoliko škola.

Akcija koja privlači pažnju medija

- Organizovati **performans u centru Sarajeva**: učenici donesu „naslove vijesti“ na kartonima (prave i lažne), a prolaznici biraju koje su tačne.
- Postaviti **izložbu lažnih vijesti u školskim hodnicima**, sa objašnjenjima zašto su netačne.
- Pokrenuti **TikTok izazov**: „Prepoznaj lažnu vijest u 30 sekundi!“

Pokazatelji uspjeha

- Prvi sastanak s Ministarstvom obrazovanja i osnivanje radne grupe.
- Najmanje 3 objave u velikim medijima i 5 u lokalnim.
- Podrška od najmanje 2 škole kroz pismo ili potpis direktora.

- 2000+ interakcija na društvenim mrežama sa hashtagom #MedijskaPismenostZaSve.